

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 921/22
12.4.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Ирене Вуковић, председника већа, Станиславе Митровић и Јелене Стојилковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Татјана Суџум, адвокат из Београда, Мајке Јевросиме бр.6/4, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Вук Дрљевић, адвокат из Београда, Булевар краља Александра бр.130, ради исплате, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 2993/19 од 07.06.2021. године исправљене решењем Вишег суда у Београду П 2993/19 од 09.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 12.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ пресуда Вишег суда у Београду П 2993/19 од 07.06.2021. године исправљена решењем Вишег суда у Београду П 2993/19 од 09.05.2022. године у ставу првом изреке и у делу става другог изреке којим је обавезан тужени ББ из ... да тужиоцу АА из ... исплати износ од 54.100,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, и у том делу жалба туженог се **ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 2993/19 од 07.06.2021. године исправљена решењем Вишег суда у Београду П 2993/19 од 09.05.2022. године у преосталом делу става другог изреке тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ББ из ... да тужиоцу АА из ... на износ од 54.100,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, исплати законску затезну камату коју Европска централна банка утврђује за валуту евро почев од 01.01.2010. године па до 25.12.2012. године а од 26.12.2012. године па до исплате камату у складу са Законом о затезној камати у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде, док се тужбени захтев тужиоца АА из ... за износ од 400,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом коју Европска централна банка утврђује за валуту евро почев од 01.01.2010. године па до 25.12.2012. године а од 26.12.2012. године па до исплате камату у складу са Законом о затезној камати, **ОДБИЈА** као неоснован.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке пресуде Вишег суда у Београду П 2993/19 од 07.06.2021. године исправљена решењем Вишег суда у Београду П 2993/19 од 09.05.2022. године тако што се обавезује тужени ББ из ... да тужиоцу АА из ... накнади трошкове парничног поступка у износу

од 688.191,06 динара, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом која је исправљена решењем истог суда под истим бројем од 09.05.2022. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован приговор стварне ненадлежности Вишег суда у Београду за поступање у предмету П 2993/19. Ставом другим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 54.500,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са каматом коју Европска централна банка утврђује за валуту евро почев од 01.01.2010. године па до 25.12.2012. године а од 26.12.2012. године па до исплате камату у складу са Законом о затезној камати. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се обавеже тужени да тужиоцу преко износа досуђеног ставом првим изреке пресуде исплати додатни износ од 23.000,00 евра у динарској противвредности по срењем курсу НБС на дан исплате са каматом коју Европска централна банка утврђује за валуту евро почев од 01.01.2010. године па до 25.12.2012. године а од 26.12.2012. године па до исплате, камату у складу са Законом о затезној камати. Ставом четвртим изреке одбијен је као неоснован предлог тужиоца којим је предложио суду да одреди привремену меру забране туженом да отуђи или оптерети или на други начин располаже станом број ..., површине 50 м², који се налази у стамбеној згради у ул.... бр.... у ..., на кат.парц.... КО Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 757.650,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени, побијајући је из свих законских разлога у ставу првом, другом и петом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Одлучујући о истакнутом приговору стварне ненадлежности Вишег суда у Београду првостепени суд је правилно закључио да је предмет спора стицање без основа по основу исплаћеног новчаног износа на име купопродајне цене која је извршена на основу неовереног уговора о продаји непокретности, закљученог и потписаног од стране тужиоца и туженог, као физичких лица, због чега нема места заснивању стварне надлежности привредног суда, већ је за одлучивање у овој правној ствари надлежан суд опште надлежности и то Виши суд у Београду имајући у виду вредност предмета спора, а све у складу са одредбом члана 25 у вези са одредбом члана 23 Закона о уређењу судова, па је правилно одлучио када је решењем садржаним у ставу првом изреке побијане пресуде одбио наведени приговор.

Према утврђеном чињеничном стању, супруга туженог је као инвеститор закључила уговор о заједничкој градњи са ВВ и ГГ, који је оверен пред Другим општинским судом у Београду под Ов.бр.13460/05 дана 05.09.2005. године и којим је констатовано да су инвеститори земљишно-књижни власници непокретности и то куће ..., две зграде постојеће на кат.парц.... (... новог премера), површине 4 ара 48 м², означено као земљишно-књижно тело II, уписано у ЗКУЛ ... КО ... и то ВВ са 1/2 идеалног дела, ГГ са 4/10 идеалних делова и ДД са 1/10 идеалних делова, са припадајућим правом коришћења кат.парцеле ..., те је уговорена изградња новог објекта и уклањања постојећих, који објекат ће уговорне стране заједнички изградити, с тим да ће 30% изграђене зграде припасти инвеститорима ВВ и ГГ, а 70% изграђене зграде инвеститору ДД. Анексом уговора од 05.09.2005. године уговорено је да ВВ и ГГ припадне у својину по један стан, по структури једноособан и по један стан по структури једноипособан, као и две гараже. Решењем Градске општине Чукарица бр.351-1673/04 од 08.02.2008. године, одобрено је инвеститорима ДД, ВВ и ГГ употреба изведених радова на изградњи стамбеног објекта у ул.... бр.... на грађевинској парцели ..., која је формирана од катастарске парцеле ... новог премера КО ...

Тужени који је био дугогодишњи пословни партнер са тужиоцем дана 31.12.2009. године у својству инвеститора и продавца је закључио уговор о купопродаји непокретности са тужиоцем у својству купца, којим је уговорена продаја двособног стана број ... у ул.... бр.... на другом спрату, површине 50 м², потпуно завршен, по систему "кључ у руке", за уговорену купопродајну цену од 77.500,00 евра, који уговор није оверен у суду, који стан је тужилац купио за свог сина. У уговору је констатовано да су уговарачи августа месеца 2007 године закључили уговор о купопродаји, да су се споразумели да се уговорена цена исплаћује по динамици сукцесивно, да је продавац увео купца у посед у тренутку исплате првог дела уговорене цене у износу од 34.000,00 евра почетком 2008. године, а да је исплатом последњег износа од 17.100,00 евра дана 31.12.2009. године исплаћен целокупан износ уговорене цене. На полеђини уговора о купопродаји констатовано је постојање дуга по основу неисплаћеног дела купопродајне цене у износу од 23.000 евра. Иако су уговорне стране усмено уговориле начин исплате купопродајне цене и то тако да се половина купопродајне цене исплати у новцу, а друга половина испоруком грађевинског материјала, тужилац је туженом на име купопродајне цене на руке исплатио износ од 34.000 евра и 17.100 евра, што је констатовано у уговору, као и накнадно 3.000 евра (који новчани износ је предао ћерки туженог). Предметни стан се налази у високом приземљу и у листу непокретности бр.... КО ... извршен је упис носиоца права својине ЂЂ на стану број ... у високом приземљу, стамбене зграде за колективно становање у ул.... бр...., који је по структури једноипособан. Тужилац, односно његов син се иселио из стана у току овог спора, дана 24.03.2011. године.

На правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је применом одредаба члана 4 Закона о промету непокретности ("Сл. гласник РС", бр. 42/98 и 111/09) и чланова 210 и 214 Закона о облигационим односима нашао да су парничне странке дана 31.01.2009. године закључиле уговор о купопродаји непокретности-стана бр. ... у ул. ... бр. ... у ..., да је наведени уговор у потпуности извршен јер је тужилац био уведен у посед предметног стана, али да тужилац као купац није у потпуности испунио своју уговорну обавезу обзиром да купопродајна цена која је уговорена у износу од 77.500,00 динара исплаћена у износу од 54.500,00 динара. Међутим исељењем тужиочевог сина из предметног стана и предајом стана у посед туженом овај уговор је раскинут, због

чега на страни туженог обзиром на основ који је отпао, односно који се није остварио, постоји обавеза враћања примљеног новчаног износа. Како предметни уговор о купопродаји непокретности више није у правном промету јер је раскинут, то је отпао правни основ за примљени новчани износ па је тужени у обавези да тужиоцу изврши повраћај примљеног новчаног износа од 54.500,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Првостепени суд закључује да је уговорена купопродајна цена износила 77.500,00 евра, а у уговору о купопродаји констатовано да је извршена исплата износа од 34.000,00 евра и износа од 17.100,00 евра, односно у укупном износу од 51.100,00 евра а како је у признаници о дугу сачињеној на полеђини уговора констатовано постојање дуга у износу од 23.000,00 евра, то произилази да је извршена исплата купопродајне цене у укупном износу од 54.500,00 евра. На досуђени новчани износ суд је тужиоцу досудио и камату коју Европска централна банка утврђује за евро почев од 01.01.2010. године као дана стицања па до 25.12.2012. године а од 26.12.2012. године па до исплате камату у складу са Законом о затезној камати све у складу са одредбом члана 214 ЗОО.

Правилно првостепени суд оцењује неоснованим истакнути приговор недостатка пасивне легитимације на страни туженог имајући у виду да тужилац не тражи утврђење права својине на стану број ... у улици ...бр. ... у ..., па није од утицаја чињеница да тужени у тренутку закључења уговора није био власник предметног стана већ да је носилац права својине на истом била његова супруга ДД.

Иако првостепени суд погрешно сматра да је тужени дужан да тужиоцу исплаћени новчани износ врати на име неоснованог обogaћења, ово није имало утицаја на правилност побијане пресуде. Наиме, правилно првостепени суд закључује да је уговор закључен између парничних странака извршен и раскинут. У конкретном случају, парничне странке су закључиле уговор о промету непокретности не поштујући форму уговора, односно одредбу члана 4 Закона о промету непокретности, обзиром да потписи уговарача нису оверени од стране суда, али како је овај уговор у међувремену раскинут, јер се тужилац иселио из стана који је предмет спора и предао га туженом и постављеним тужбених захтевом тражи исплату онога што је дао, односно повраћај купопродајне цене, то су испуњени услови за примену одредбе члана 132 став 2 Закона о облигационим односима, којом је прописано да ако је једна страна извршила уговор потпуно или делимично, има право да јој се врати оно што је дала, због чега је тужени и по налажењу овога суда обавезан да тужиоцу врати примљене новчане износе наведене у уговору као и накнадно плаћених 3.000,00 евра.

Наводима жалбе поново се указује да је предметни неоверени уговор потписан у освит новогодишње ноћи 31.12.2009. године, на само једном примерку од стране тужиоца и никада није извршен, да купопродајна цена стана није исплаћена ни у потпуности ни у претежном делу, нити је исти уселин на основу тог купопродајног уговора, већ се син туженог у предметни стан уселио по другом правном основу-уговору о закупу.

Ово из разлога што је првостепени суд изведене доказе оценио у свему на начин прописан чланом 8 Закона о парничном поступку, како сваки појединачно тако и у склопу свих изведених доказа, па је на тај начин оценио исказ сведока ЕЕ који је био присутан приликом потписивања предметног уговора и који је потврдио исказ тужиоца,

којима је суд поклатио веру, да је предметни уговор о купопродаји стана закључен уз сагласност уговорних страна. Поред тога, овај сведок је навео да је том приликом тужилац дао туженом износ од 17.000,00 евра, на име рате за купопродајну цену стана у ул. ... бр. ... у ..., те да су се годину дана пре овога парничне странке у његовом присуству договориле о купопродаји предметног стана. Због тога, првостепени суд правилно није поклатио веру исказу туженог да је у стану становао син тужиоца који није плаћао кирију иако је то био договор, као и да је уговор потписао у припитом стању, да није знао шта потписује, да је уговор потписао да би учинио тужиоцу услугу, с циљем да тужилац предметни уговор покаже свом сину оценивши га нелогичним, нејасним и неуведљивим и срачунатим на успех туженог у спору, као и да је исти у супротности са писменим доказима и то садржином уговора о купопродаји непокретности, исказом тужиоца и овог сведока, али и исказом сведока ЖЖ (финансијског директора фирме туженог) која се изјаснила да је у готовини примила одређени новчани износ од стране тужиоца лично. Имајући у виду питања пуномоћника туженог на рочишту 07.06.2021. године-да се тужилац изјасни ко је живео у стану до момента док се његов син није иселио из стана и да ли сматра уобичајеним да се човек исели из свог стана и зашто се његов син иселио, те да се он лично не би иселио, првостепени суд је ускратио тужиоцу одговоре на ова питања јер је без утицаја на одлучивање, односно обзиром на начин на који је формулисано, сагласно одредби члана 255 у вези члана 283 Закона о парничном поступку, па су супротни жалбени наводи оцењени неоснованим.

Неосновано се жалбом туженог указује на повреду поступка наводима да на рочишту заказаном дана 03.12.2020. године када није приступила тужилачка страна поступајући судија питала пуномоћника туженог да ли жели да се упусти у спор или не, и да је он одговорио да не жели али је поступајућа судија поставила додатно питање пуномоћнику туженог да предложи шта се даље има чинити у поступку, чиме је поступла супротно Закону о парничном поступку да у случају неоправданог изостанка без икаквог даљег образлагања и без обзира на изјаве друге странке осим оне којом иста одбија да се упусти у расправљање, тужба се сматра повученом. Ово из разлога што се из записника са рочишта одржаног дана 03.12.2020. године утврђује да је констатовано да за тужиоца нико није приступио иако је уредно обавештен на претходном рочишту, да је за туженог приступио пуномоћник адвокат Вук Дрљевић по пуномоћју у списима, да је пуномоћник туженог предложио да се рочиште одржи у одсуству уредно позваног пуномоћника тужиоца, те да је рочиште и одржано, а који записник је потписан од стране записничара, судије и пуномоћника туженог, сагласно одредби члана 117 Закона о парничном поступку, на који начин је поступљено у складу са чланом 311 став 1 Закона о парничном поступку.

Неосновано се жалбом указује и да је тужени на рочишту на коме је главна расправа закључена донео оправдање за свој изостанак, пославши свог члана породице који је суду доставио податке о другом судском поступку у другом граду у Републици Србији који се одржавао истовремено са овим поступком али је поступајућа судија рочиште одржала, саслушала тужиоца и закључила расправу. Ово из разлога што се из записника од 07.06.2021. године утврђује да је констатовано да није приступио тужени уредно позван сходно одредби члана 140 ЗПП. Констатовано је да је приступио ... и приложио суду позив за рочиште у поступку пред Вишим судом у Ужицу П 68/21 с тим што је позив за 26.05.2021. године. Поред тога, неосновано се жалбом наводи да се тужилац у свом страначком исказу на том рочишту изјаснио на нове околности-да су

све компензације и плаћања испоруке за које тужилац доставио доказе вршиле фирме у власништву његове супруге, јер то није од утицаја на одлуку првостепеног суда у побијаном делу. Због тога је правилно првостепени суд ставио ван снаге решење о извођењу доказа саслушањем туженог у својству парничне странке, имајући у виду да уредно позван није приступио на рочиште, а да је исти у току поступка већ саслушан у својству парничне странке дана 13.02.2013. године.

Правилно је првостепени суд одбио предлог туженог за извођење доказа вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке на околност утврђивања шта је предмет овог поступка, налазећи да основ спора суд цени на основу чињеничних навода и изведених доказа, због чега се неосновано жалбом указује да је предложено вештачење економско-финансијске струке на околност коме су вршене уплате, туженом као физичком лицу или његовим фирмама као правним лицима које имају сопствени правни субјективитет, те да је исти вештак имао показати ко је правни субјект који је вршио уплате и који је вршио компензације, тужилац, његова фирма, или фирма његове супруге (с обзиром да је тужилац доставио преко 40 фактура, отпремница и товарних листова на околност да је исплаћена целокупна купопродајна цена предметног стана) имајући у виду да је у овом делу тужбени захтев правноснажно одбијен. Поред тога, првостепени суд је утврдио да је тужилац исплатио туженом на руке део купопродајне цене чиме је ценио и прихватило да је исти активно легитимисан, па су супротни жалбени наводи којима се оспорава активна легитимација тужиоца оцењени неоснованим.

Другостепени суд је ценио и остале жалбене наводе туженог али их није посебно образлагао применом одредбе члана 396 став 1 ЗПП, јер не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари.

Међутим, приликом доношења одлуке првостепени суд је из чињеница које је утврдио извео погрешан закључак када је одлучујући о висини досуђеног новчаног износа туженом досудио износ од 54.500,00 евра, а на шта се основано жалбом указује. Поред тога, приликом одлучивања о висини затезне камате првостепени суд је погрешно применио материјално право и то одредбе чланова 277 и 395 Закона о облигационим односима и члана 4 Закона о висини стопе затезне камате и Закона о затезној камати, на шта другостепени суд пази по службеној дужности.

Како је утврђено да је тужилац туженом исплатио износ од 34.000,00 евра, износ од 17.100,00 евра (укупно 51.100,00 евра) и износ од 3.000,00 евра, које исплате у збиру чине износ од 54.100,00 евра, то је тужени у обавези да тужиоцу врати укупан износ од 54.100,00 евра, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, на основу одредбе члана 132 став 2 Закона о облигационим односима.

Одредбом члана 395 Закона о облигационим односима прописано је да ако новчана обавеза гласи на плаћање у некој страниој валути или злату њено испуњење се може захтевати у домаћем новцу према курсу које важи у тренутку испуњења обавезе, због чега је у конкретном случају обавеза туженог да на досуђени износ у еврима исплати камату у динарској противвредности по средњем курсу Народне Банке Србије на дан исплате.

Стога тужиоцу на досуђени износ припада камата сходно наведеним законским одредбама и одредби члана 132 став 5 ЗОО почев од 1.1.2010. године, крећући се у границама постављеног захтева, у складу са Законом о висини стопе затезне камате ("Службени лист СРЈ", бр. 9/01 "Сл. гласник РС", бр. 31/11, 73/12) до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате сагласно Закону о затезној камати ("Службени гласник РС", бр. 119/12) у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, док је у преосталом делу побијана одлука морала бити преиначена.

С обзиром на изложено одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде на основу члана 390 ЗПП и у ставу другом изреке на основу члана 394 тачка 3 и 4 ЗПП.

Истовремено је преиначена и одлука о трошковима парничног поступка, садржана у ставу другом изреке побијане пресуде, на основу одредбе члана 401 тачка 3 у вези одредбе члана 153, 154 и 165 став 2 ЗПП, имајући у виду вредност предмета спора и успех тужиоца у овом спору, а досуђени трошкови обухватају издатке тужиоца на име ангажовања пуномоћника-адвоката и то: за састав тужбе и једног образложеног поднеска износ од по 22.500,00 динара, за приступ на 11 одржаних рочишта у износу од по 24.000,00 динара, за приступ на 14 неодржаних рочишта у износу од по 12.750,00 динара, за састав жалбе износ од 45.000,00 динара, на име судских такси за тужбу и првостепену пресуду у износу од по 77.845,53 динара што укупно чини износ од 688.191,06 динара, сходно важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката у Републици Србији ("Службени гласник РС" бр. 37/21) и Таксној тарифи из Закона о судским таксама.

Одлучујући о захтеву туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, апелациони суд налази да му исти не припадају имајући у виду незнатан успех туженог у ожалбеном поступку, те је на основу члана 165 став 1 ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Ирена Вуковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић